

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda J. D. kwotę 1.161 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 grudnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu. (wyrok, k. 101)

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając rozstrzygnięcie w części oddalającej powództwo oraz orzekającej o kosztach procesu. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił naruszenie:

- art. 822 § 1 k.c. w związku z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2281) poprzez częściowe oddalenie powództwa w wyniku uznania, że poszkodowany przyczynił się do zwiększenia szkody dokonując najmu pojazdu zastępczego od powoda, w sytuacji gdy koszty najmu pojazdu zastępczego mieściły się pośród kosztów najmu pojazdów stosowanych na lokalnym rynku;

- art. 362 k.c. w zw. z art. 354 § 2 k.c. poprzez uznanie, że poszkodowany naruszył obowiązek współpracy z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania i przyczynił się do zwiększenia szkody, w sytuacji gdy poszkodowany skorzystał z przysługującego mu autonomicznego prawa wyboru przedsiębiorcy świadczącego usługi najmu pojazdów, a wybór ten był racjonalny, bowiem koszty najmu pojazdu zastępczego nie odbiegały od kosztów najmu pojazdów stosowanych na rynku lokalnym.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2.896,14 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3.12.2014 r. do dnia 31.12.2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nadto, apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z załączonego dokumentu prywatnego w postaci wyciągu z raportu Rzecznika Ubezpieczonych pt. „Orzecznictwo Sądu Najwyższego a praktyka likwidacji szkód komunikacyjnych” (warszawa, 2013, publ. http://rf.gov.pl/pdf/Raport_RU_SN_2013.pdf) na okoliczność stanowiska Rzecznika Finansowego w kwestii obniżenia stawek za najem pojazdu zastępczego. Jednocześnie, apelujący wskazał, że potrzeba powołania ww. dowodu powstała w związku z treścią uzasadnienia Sądu I instancji, a przeprowadzenie wskazanego dowodu nie wpłynie na przedłużenie postępowania apelacyjnego, a uprawdopodobni tezy powołane w uzasadnieniu apelacji (apelacja, k. 124-127).

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odpowiedź na apelację k.140-142).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, zwłaszcza że podstawa faktyczna zaskarżonego wyroku nie została w apelacji podważona.

Apelujący kwestionował jedynie ocenę prawną dokonaną przez Sąd I instancji, zgadzając się zaś z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, w tym okolicznością przedstawienia poszkodowanemu przez pozwane (...) oferty wynajęcia pojazdu zastępczego po niższej cenie (129 zł brutto). Istota podniesionych przez apelującego zarzutów sprowadzała

się do próby przekonania Sądu Odwoławczego, że uzasadnioną stawką najmu pojazdu zastępczego w świetle zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego była stawka, za którą poszkodowany wynajął pojazd u powoda (169 zł netto, tj. 207,87 zł brutto), gdyż mieściła się ona w stawkach rynkowych.

W tym miejscu podkreślić należy, że w sytuacji przedstawienia powodowi przez pozwaną oferty wynajmu pojazdu zastępczego za kwotę niższą oraz zaniechania ze strony poszkodowanego jakichkolwiek inicjatywy mającej na celu jej skonkretyzowanie i porównanie z innymi ofertami na rynku, a więc sprecyzowania powodów, dla których ofertę tę odrzucił, kwestia ustalenia czy stawki te mieszczą się w zakresie stawek stosowanych na rynku przestała mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Znaczenie miała natomiast okoliczność, że poszkodowany nie skorzystał z możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za kwotę, którą oferowała strona pozwana. Powód powinien przede wszystkim skorzystać z takiej niższej oferty albo wykazać, że ta oferta była nierealna.

W ocenie Sądu Okręgowego bezzasadne w tym kontekście okazały się zarzuty apelacji naruszenia przez sąd I instancji art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 36 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...). Nie można bowiem zapominać, że na poszkodowanym ciążyą cywilistyczne obowiązki współdziałania w celu minimalizacji szkody oraz że ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania, z którego wynikła szkoda.

Zakres zwrotu celowych i ekonomicznie uzasadnionych wydatków na najem pojazdu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2011r. w sprawie III CZP 5/11), zgodnie z treścią art. 354 § 1 k.c., jest determinowany zobowiązaniem poszkodowanego do minimalizacji szkody. Oczywiście poszkodowany nie ma obowiązku dokonać wynajmu pojazdu zastępczego według cen najniższych, czy też nawet średnich, przeciętnych na danym rynku, bowiem trudno oczekiwać od poszkodowanego dokładnego zapoznawania się z cenami rynkowymi przed dokonaniem wynajmu pojazdu. Jednakże nie może to oznaczać akceptowania roszczeń o zwrot każdych poniesionych faktycznie kosztów najmu, w sytuacji, gdy istniała realna możliwość wynajmu po stawkach znacznie niższych. Przede wszystkim to na powodzie leżał ciężar wykazania przyczyn nieskorzystania z oferty pozwanej. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwana wykazała, że poszkodowany nie współdziałał w zakresie minimalizacji szkody (art. 354 § 2 k.c.). Pozwana wykazała, że mailem z dnia 5 sierpnia 2014 r. zaoferowała poszkodowanemu reprezentowanemu przez zakład naprawy pojazdów, najem pojazdu zastępczego w ramach likwidacji szkody, natomiast poszkodowany na ofertę nie zareagował. Od poszkodowanego w tej sytuacji należało oczekiwać pewnej aktywności i oceny czy oferta taka była realna. Ciężar wykazania zasadności stawki najmu pojazdu zastępczego został przerzucony zatem na samego powoda. Z akt sprawy nie wynika, aby poszkodowany podjął jakiegokolwiek próby negocjacji z pozwaną w zakresie wystosowanej do poszkodowanego propozycji najmu pojazdu zastępczego, wręcz przeciwnie – poszkodowany nie wypowiedział się co do tej propozycji i z przyczyn niewiadomych wybrał ofertę powoda, która była droższa. Być może istniały przyczyny, dla których oferta powoda była dla poszkodowanego wyjątkowo korzystna, takie chociażby jak możliwość zawarcia umowy cesji, niemniej jednak powód nie podjął nawet próby wykazania takich okoliczności. Działania poszkodowanego w żadnym razie zatem nie nosiły znamion współdziałania z ubezpieczycielem (dłużnikiem), do czego w kontekście powyższych rozważań z pewnością poszkodowany był zobowiązany.

W tym wypadku zaniechania powoda w kwestii wykazania, a więc udowodnienia, że oferta pozwanej nie zaspokajała uzasadnionego interesu poszkodowanego jako wierzyciela spowodowało, że strona powodowa powinna liczyć się z negatywnymi konsekwencjami zaniechania współpracy z pozwaną, o której mowa w art. 354 k.c..

Prawidłowo przy tym Sąd Rejonowy pominął wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z wytycznych Polskiej Izby Ubezpieczeń i Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 września 2010 r. na okoliczność zasad rozpatrywania roszczeń o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, jako pozostające poza istotą sporu. Dokument wskazanych instytucji państwowych, na które powołał się powód w apelacji, zawiera jedynie wytyczne określające zasady wynajmu pojazdu zastępczego w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów

mechanicznych skierowane do ubezpieczycieli. Dokumenty te nie mają charakteru normatywnego, nie mogą w szczególności korygować zasad ustawowej odpowiedzialności odszkodowawczej, mogą natomiast jedynie wpływać na praktykę zakładów ubezpieczeń przez określenie „standardów” ujednolicających postępowanie likwidacyjne, a nie na poszczególne postępowania sądowe w tych sprawach.

Podsumowując, w ocenie Sądu Okręgowego rację należy przyznać pozwanej, że poszkodowany nie współpracował z ubezpieczycielem w zakresie minimalizacji szkody i co za tym idzie odszkodowanie za szkodę w wysokości żądanej przez powoda nie pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą. Z powyższych względów powodowi należało się odszkodowanie w wysokości iloczynu 22 dni uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego i stawki wynikającej z przedmiotowego maila pozwanej, tj. 129 zł brutto za dzień najmu, tj. łącznie 2.838 zł (22 x 129 zł). Skoro pozwana przed procesem wypłaciła powodowi właśnie kwotę 1.677 zł, zatem powództwo podlegało uwzględnieniu co do pozostałej należnej powodowi kwoty, tj. 1.161 zł, zaś w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy na mocy art. 385 § 1 k.p.c. oddalił apelację jako niezasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i obciążono nimi w całości powoda, jako stronę przegrywającą sprawę w instancji odwoławczej. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 600 zł, którego wysokość wynika z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

SSO Ryszard Badio SSO Marzena Eichstaedt SSO Jarosław Pawlak